

Viziunea privind viitoarea unitate administrativ-teritorială amalgamată

Mălăiești · Cucuruzeni · Crihana · Zorile

o comunitate nouă, cu o administrație publică locală comună

Raion: Orhei | Populație: 3.586 loc. | Centru administrativ: com. Zorile | Data: 07 iulie 2026 |

Introducere

Prezentul document constituie **prima versiune a Viziunii** de dezvoltare a viitoarei unități administrativ-teritoriale (UAT) formate prin amalgamarea voluntară a comunei Mălăiești, comunei Cucuruzeni, comunei Crihana și comunei Zorile. Cele patru localități urmează să devină o **comunitate unică, gestionată de o administrație publică locală comună**, cu centrul administrativ stabilit la com. Zorile.

Configurația propusă întrunește criteriile de eligibilitate prevăzute de Legea nr. 225/2023: o populație totală de **3.586 locuitori** (peste pragul minim de 3.000) și un teritoriu continuu. Procesul beneficiază de un pachet de **stimulente financiare de stat de cca 15,1 mil. lei**, acordate conform HG nr. 925/2023, destinate pregătirii fuziunii, investițiilor capitale și susținerii bugetului local al noii comunități.

Validare conform Legii nr. 225/2023

✓ Populație ≥ 3.000

3.586 locuitori

✓ Teritoriu continuu

Da

Viziunea noastră pentru 2030

Ne propunem ca, până în 2030, comunitatea amalgamată Mălăiești - Cucuruzeni - Crihana - Zorile să devină o unitate administrativ-teritorială puternică și unită, în care fiecare locuitor are acces la apă potabilă, sisteme de canalizare, drumuri practicabile și servicii publice de calitate, indiferent de satul în care trăiește. O administrație comună, mai eficientă și mai aproape de cetățean, va gestiona resursele în mod echitabil și va atrage investițiile necesare pentru o dezvoltare durabilă, păstrând în același timp identitatea și tradițiile fiecărei localități.

1. Profilul comunității

Localități: com. Mălăiești, com. Cucuruzeni, com. Crihana și com. Zorile (raionul Orhei)

Populație

3.586

Gospodării

2.028

Suprafață

105,96 km²

10.596 ha

Drumuri

64,4 km

Fig. 1 — Conturul viitoarei UAT amalgamate (sursă: simulator AmalgaSim 2.6.4, amalgamator.gov.md)

2. Centrul administrativ și evaluarea criteriilor

Centrul administrativ al noii UAT va fi **comuna Zorile (682 locuitori)**, desemnat prin consens de către membrii Grupului de Lucru Comun în cadrul ședinței nr. 3 din 09.07.2026 fapt consemnat în procesul verbal nr. 3 din 09.07.2026. Datele per UAT participant în procesul de inițiere de amalgamare voluntară sunt următoarele:

Localitate	Populație	Nr. de gospodării	Suprafața (km ²)	Buget aprobat (lei)
com. Mălăiești	881	483	27,54	5.813.300
com. Cucuruzeni	1357	780	37,32	5.783.200
com. Crihana	666	331	24,69	3.480.700
com. Zorile	682	434	16,41	4.143.000

3. Harta serviciilor — pe fiecare UAT

Fiecare serviciu public este evaluat pe o scală de la 1 la 5, unde **1** indică un serviciu inexistent sau critic, iar **5** un serviciu asigurat la nivelul întregii localități. Coloana *Interpretare* precizează pragul de referință (procentual, acolo unde se aplică) și semnificația calitativă a nivelului.

com. Mălăiești • 881 locuitori

Serviciu	Nivel	Interpretare
Rețea de apă potabilă	4 / 5	Localitatea dispune de o infrastructură de alimentare cu apă bine dezvoltată, între 60% și 79% dintre gospodării fiind conectate la rețeaua publică.

Serviciu	Nivel	Interpretare
Canalizare publică	1 / 5	Localitatea nu dispune de o rețea centralizată de canalizare, fiind necesară dezvoltarea infrastructurii de evacuare și epurare a apelor uzate.
Drumuri asfaltate	3 / 5	Între 40% și 59% din drumurile localității sunt asfaltate, ceea ce indică un nivel mediu de dezvoltare a infrastructurii rutiere.
Drumuri pietruite	3 / 5	Ponderea drumurilor pietruite este între 40% și 59% ceea ce indică un nivel satisfăcător de dezvoltare a infrastructurii drumurilor iar unele sectoare necesită lucrări de reabilitare și întreținere periodică.
Transport public	1 / 5	Lipsa totală a rutelor de transport public evidențiază o problemă majoră privind mobilitatea locuitorilor.
Iluminat stradal	5 / 5	Între 80% și 100% din străzile localității beneficiază de iluminat public. Serviciul este foarte bine dezvoltat și necesită doar întreținere periodică.
Grădiniță	5 / 5	Gradul de cuprindere a copiilor în instituția preșcolară este estimat la 80–100%, ceea ce demonstrează accesul larg la servicii educaționale timpurii.
Teren de sport / loc de joacă	5 / 5	Spațiile destinate activităților sportive și recreative sunt amenajate corespunzător și răspund nevoilor comunității.
Colectare deșeuri solide	5 / 5	Serviciul de salubritate deservește între 80% și 100% din populație, asigurând colectarea regulată a deșeurilor.

În câteva cuvinte: Localitatea înregistrează performanțe foarte bune în domeniul iluminatului public, educației preșcolare, amenajării spațiilor recreative și gestionării deșeurilor. Serviciul de alimentare cu apă este dezvoltat la un nivel bun, însă necesită extindere pentru a asigura accesul tuturor gospodăriilor. Principalele provocări rămân infrastructura de canalizare, rutieră și transportul public, care necesită investiții prioritare pentru creșterea calității vieții locuitorilor și a accesibilității. Rețele de alimentare cu apă necesită reabilitare și modernizare pentru asigurarea unui serviciu de calitate, eficient și durabil.

com. Cucuruzeni • 1.357 locuitori

Serviciu	Nivel	Interpretare
Rețea de apă potabilă	3 / 5	Localitatea dispune de o rețea de alimentare cu apă dezvoltată la un nivel mediu, între 40% și 59% dintre gospodării fiind conectate la sistemul public. Este necesară extinderea rețelei pentru a asigura accesul unui număr mai mare de locuitori la apă potabilă.
Canalizare publică	1 / 5	Localitatea nu dispune de o rețea centralizată de canalizare, fiind necesară dezvoltarea infrastructurii de evacuare și epurare a apelor uzate.
Drumuri asfaltate	3 / 5	Între 40% și 59% din drumurile localității sunt asfaltate, ceea ce indică un nivel mediu de dezvoltare a infrastructurii rutiere.

Serviciu	Nivel	Interpretare
Drumuri pietruite	3 / 5	Ponderea drumurilor pietruite este între 40% și 59% ceea ce indică un nivel satisfăcător de dezvoltare a infrastructurii drumurilor iar unele sectoare necesită lucrări de reabilitare și întreținere periodică.
Transport public	1 / 5	Lipsa totală a rutelor de transport public evidențiază o problemă majoră privind mobilitatea locuitorilor.
Iluminat stradal	5 / 5	Între 80% și 100% din străzile localității beneficiază de iluminat public. Serviciul este foarte bine dezvoltat și necesită doar întreținere periodică.
Grădiniță	5 / 5	Gradul de cuprindere a copiilor în instituția preșcolară este estimat la 80–100%, ceea ce demonstrează accesul larg la servicii educaționale timpurii.
Teren de sport / loc de joacă	4 / 5	Localitatea dispune de spații pentru activități sportive și recreative, însă acestea necesită anumite îmbunătățiri pentru a răspunde pe deplin necesităților comunității.
Colectare deșeuri solide	4 / 5	Serviciul de colectare a deșeurilor solide este bine dezvoltat, având o rată de acoperire de 60–79% din populație. Cu toate acestea, este necesară extinderea și îmbunătățirea serviciului pentru a asigura accesul întregii comunități.

În câteva cuvinte: Localitatea dispune de servicii bine dezvoltate în domeniul iluminatului stradal și al educației preșcolare, precum și de servicii bune de salubritate și infrastructură recreativă. Rețeaua de apă și infrastructura rutieră sunt dezvoltate la un nivel mediu. Principalele probleme sunt lipsa sistemului de canalizare și absența transportului public, care reprezintă prioritățile majore pentru dezvoltarea localității. Rețele de alimentare cu apă necesită reabilitare și modernizare pentru asigurarea unui serviciu de calitate, eficient și durabil.

com. Crihana • 666 locuitori

Serviciu	Nivel	Interpretare
Rețea de apă potabilă	5 / 5	Localitatea beneficiază de un nivel foarte ridicat de acces la apă potabilă, între 80% și 100% dintre gospodăriile fiind conectate la rețeaua publică. Acest indicator reflectă o infrastructură bine dezvoltată.
Canalizare publică	1 / 5	Localitatea nu dispune de o rețea centralizată de canalizare, fiind necesară dezvoltarea infrastructurii de evacuare și epurare a apelor uzate.
Drumuri asfaltate	2 / 5	Doar 20%–39% din drumurile localității sunt asfaltate, ceea ce indică un nivel redus de modernizare a infrastructurii rutiere.
Drumuri pietruite	2 / 5	Ponderea drumurilor pietruite este cuprinsă între 20% și 39%, indicând existența unor porțiuni de infrastructură rutieră cu un nivel redus de amenajare. Aceste drumuri necesită lucrări de întreținere frecvente.

Serviciu	Nivel	Interpretare
Transport public	1 / 5	Absența totală a rutelor de transport public evidențiază o problemă majoră privind mobilitatea locuitorilor.
Iluminat stradal	5 / 5	Între 80% și 100% din străzile localității beneficiază de iluminat public. Serviciul este foarte bine dezvoltat și necesită doar întreținere periodică.
Grădiniță	5 / 5	Gradul de cuprindere a copiilor în instituția preșcolară este estimat la 80–100%, ceea ce demonstrează accesul larg la servicii educaționale timpurii.
Teren de sport / loc de joacă	3 / 5	Există un spațiu utilizat de copii pentru activități sportive și de agrement. Acesta este amenajat doar parțial și necesită investiții pentru modernizare și dotare corespunzătoare, astfel încât să răspundă mai bine nevoilor comunității.
Colectare deșeuri solide	1 / 5	Se atestă lipsa serviciului organizat de colectare a deșeurilor solide în localitate care poate genera probleme de mediu și sănătate publică, fiind necesară implementarea unui sistem de salubritate.

În câteva cuvinte: Analiza indicatorilor relevă faptul că localitatea dispune de servicii bine dezvoltate în domeniul alimentării cu apă potabilă, iluminatului stradal și educației preșcolare. În același timp, infrastructura rutieră este slab dezvoltată, atât în cazul drumurilor asfaltate, cât și al drumurilor pietruite, iar spațiile pentru sport și recreere necesită modernizare. Principalele probleme ale localității sunt lipsa sistemului de canalizare, absența transportului public și inexistența serviciului de colectare a deșeurilor solide. Aceste deficiențe afectează calitatea vieții și reprezintă prioritățile principale pentru dezvoltarea comunității. O provocare o reprezintă lipsa unui transport public regulat în s. Sirota din componența comunei Crihana către centrul raional, ceea ce limitează mobilitatea locuitorilor și accesul acestora la servicii administrative, medicale, educaționale și economice. Rețele de alimentare cu apă necesită reabilitare și modernizare pentru asigurarea unui serviciu de calitate, eficient și durabil.

com. Zorile • 682 loc.

Serviciu	Nivel	Interpretare
Rețea de apă potabilă	4 / 5	Rețeaua de alimentare cu apă potabilă deservește între 60% și 79% dintre gospodăriile localității, ceea ce indică un nivel bun de dezvoltare a serviciului.
Canalizare publică	1 / 5	Localitatea nu dispune de o rețea centralizată de canalizare, fiind necesară dezvoltarea infrastructurii de evacuare și epurare a apelor uzate.
Drumuri asfaltate	2 / 5	Doar 20%–39% din drumurile localității sunt asfaltate, ceea ce indică un nivel redus de modernizare a infrastructurii rutiere.
Drumuri pietruite	4 / 5	Pondere de 60–79 % a drumurilor pietruite indică faptul că o parte semnificativă a rețelei de transport beneficiază de condiții acceptabile de circulație, însă infrastructura necesită lucrări periodice de întreținere, nivelare și completare cu material pietros.

Serviciu	Nivel	Interpretare
Transport public	1/5	Lipsa totală a rutelor de transport public evidențiază o problemă importantă de mobilitate pentru locuitori.
Iluminat stradal	5 / 5	Între 80% și 100% din străzile localității sunt iluminate, ceea ce demonstrează un nivel foarte ridicat de dezvoltare a acestui serviciu.
Grădiniță	5 / 5	Gradul de cuprindere a copiilor în instituția preșcolară este cuprins între 80% și 100%, reflectând accesibilitatea ridicată a serviciilor educaționale timpurii.
Teren de sport / loc de joacă	4 / 5	Localitatea dispune de spații destinate activităților sportive și recreative, însă acestea necesită anumite îmbunătățiri pentru a răspunde pe deplin nevoilor comunității.
Colectare deșeuri solide	1 / 5	Se atestă lipsa serviciului organizat de colectare a deșeurilor solide în localitate care poate genera probleme de mediu și sănătate publică, fiind necesară implementarea unui sistem de salubritate.

În câteva cuvinte: Analiza serviciilor publice evidențiază un nivel bun de dezvoltare pentru rețeaua de apă potabilă, iluminatul stradal, grădiniță și infrastructura pietruită, care asigură condiții favorabile pentru locuitori. Totodată, localitatea se confruntă cu probleme majore privind lipsa canalizării publice, absența transportului public și a serviciului organizat de colectare a deșeurilor, precum și cu un grad redus de asfaltare a drumurilor. Sunt necesare investiții prioritare în infrastructura de utilități și mobilitate pentru îmbunătățirea calității vieții și dezvoltarea durabilă a comunității. Rețele de alimentare cu apă necesită reabilitare și modernizare pentru asigurarea unui serviciu de calitate, eficient și durabil.

Observație. Analiza comparativă evidențiază diferențe importante în nivelul de dezvoltare a serviciilor publice în toate 4 comune. Majoritatea localităților dispun de **servicii bine dezvoltate în domeniul iluminatului stradal și educației preșcolare**, acestea având un nivel ridicat de acoperire. De asemenea, **alimentarea cu apă potabilă** este asigurată la un nivel bun în majoritatea comunităților, cu excepția comunei Cucuruzeni, unde este necesară extinderea rețelei.

Principalele probleme comune sunt **lipsa sistemelor centralizate de canalizare și absența transportului public**, care afectează accesibilitatea și calitatea serviciilor pentru locuitori. Infrastructura rutieră prezintă un nivel diferit de dezvoltare, fiind necesare lucrări de modernizare, în special în localitățile cu o pondere redusă a drumurilor asfaltate.

În ceea ce privește **gestionarea deșeurilor**, comunele Mălăiești și Cucuruzeni înregistrează rezultate bune, în timp ce Crihana și Zorile necesită implementarea sau extinderea serviciului de salubritate.

În ansamblu, prioritățile de dezvoltare pentru localitățile analizate sunt **extinderea rețelelor de canalizare, îmbunătățirea infrastructurii rutiere, dezvoltarea transportului public și modernizarea serviciilor de utilități publice**.

4. Priorități comune

În cadrul ședinței grupului de lucru comun (GLC), pe baza consultărilor cu cetățenii celor patru localități, au fost identificate cinci priorități comune pentru viitoarea comunitate. Ele răspund nevoilor resimțite

zilnic de locuitori și constituie reperele dezvoltării noii UAT. Fiecărei priorități îi este atribuit un cod (P1–P5), folosit mai departe la repartizarea stimulentele financiare.

Cod	Prioritate comună
P1	Canalizare și sanitație publică
P2	Extinderea rețelei de apă potabilă
P3	Reabilitarea drumurilor și a infrastructurii rutiere
P4	Gestionarea deșeurilor solide
P5	Servicii administrative digitale (CUPS / online)

5. Necesități specifice ale localităților

Procesul de amalgamare nu presupune uniformizarea comunităților, ci valorificarea resurselor și a capacităților acestora prin colaborare, cu respectarea identității, specificului și necesităților fiecărei localități. Pe lângă obiectivele comune de dezvoltare, locuitorii au evidențiat, în cadrul consultărilor publice, o serie de priorități specifice care reflectă nevoile cotidiene ale comunităților. Noua administrație publică locală își asumă angajamentul de a răspunde echitabil acestor necesități și de a asigura o dezvoltare armonioasă în toate cele patru localități componente.

com. Mălăiești își propune **asigurarea unui serviciu de transport public regulat**, care să permită locuitorilor accesul mai facil la servicii și oportunități din centrul raional și localitățile învecinate. Totodată, se impune **extinderea infrastructurii de gazificare în localitatea Tîrzieni**, în scopul creșterii confortului gospodăriilor și îmbunătățirii condițiilor de trai ale populației.

com. Cucuruzeni are ca priorități principalele de intervenție **extinderea rețelei de gazificare**, care în prezent este parțial dezvoltată, și **amenajarea unui teren multifuncțional pentru tineri**, destinat activităților sportive și recreative.

com. Crihana își trasează ca priorități principale **finalizarea construcției complexului sportiv**, care va contribui la dezvoltarea activităților sportive și recreative, precum și **îmbunătățirea serviciilor de transport public** pentru creșterea mobilității locuitorilor.

com. Zorile - viitorul centru administrativ al noii unități administrativ-teritoriale își propune **construcția unui teren sportiv și extinderea serviciilor Centrului de Reabilitare și Integrare Socială „CRIS Speranța”**, pentru consolidarea serviciilor comunitare și sociale.

6. Stimulente financiare pentru amalgamare

Pentru a sprijini realizarea priorităților de mai sus, amalgamarea voluntară beneficiază de transferuri de stat cu destinație specială, acordate conform HG nr. 925/2023, Anexa 1. Pentru viitoarea UAT (3.586 locuitori), pachetul estimat de stimulente este următorul:

Transfer de pregătire	Transfer investiții capitale	Susținere buget local (2028–2030)
400.000 lei	12.046.447 lei	2.689.500 lei
<i>categoria 1.500–9.999 locuitori</i>	$3.586 \times 3.000 + 3.586 \times 1.5 \times 6$	$3.586 \times 250 \text{ lei/an} \times 3 \text{ ani}$
TOTAL stimulente estimate		15.135.947 lei

Sumele au caracter orientativ și se confirmă la analiza individuală a cazului de către funcționarii statului.

Pentru ce se cheltuie stimulentele

Fiecare transfer finanțează priorități precise, identificate prin codurile P1–P5 din secțiunea 4:

Stimulent	Sumă	Tip de cheltuieli	Priorități
Transfer de pregătire	400.000 lei	Pregătirea fuziunii: consultări publice, documentație și studii, organizarea administrației comune și digitalizarea inițială a serviciilor.	P5
Transfer investiții capitale	10.290.097 lei	Investiții capitale în infrastructura publică — rețea de apă, drumuri, gestionarea deșeurilor — complete de fonduri UE (FEDR/PNRR), FNDRL și buget local.	P1 · P2 · P3
Susținere buget local (2028–2030)	2.315.250 lei	Funcționarea administrației comune și a serviciilor publice; capacitatea de co-finanțare și de atragere a fondurilor.	P1

Transferul pentru investiții capitale — cea mai mare sumă — acoperă prioritățile de infrastructură **P1**, **P2** și **P3**; transferul de pregătire lansează administrația comună și serviciile digitale (**P5**), iar susținerea bugetară pe trei ani asigură funcționarea serviciilor și capacitatea de a atrage fonduri (**P1**). Repartizarea finală pe obiective se aprobă de consiliul local al noii UAT.

7. Estimare bugetară orientativă

Costurile estimate pentru realizarea priorităților comune, sursele de finanțare posibile și orizontul de implementare:

Prioritate	Cost estimat	Surse de finanțare	Orizont
1. Canalizare și sanitație publică	> 10 mil. lei	Buget local, FNDRL, Fonduri UE (FEDR/PNRR), Fond Amalgamare Voluntară	1–3 ani
2. Extinderea rețelei de apă potabilă	> 10 mil. lei	Buget local, FNDRL, Fonduri UE (FEDR/PNRR), Fond Amalgamare Voluntară, Fond Bilateral	1–3 ani
3. Reabilitarea drumurilor și a infrastructurii rutiere	> 10 mil. lei	Buget local, Fonduri UE (FEDR/PNRR), Fond Amalgamare Voluntară, FNDRL, Fond Bilateral	1–3 ani
4. Gestionarea deșeurilor solide	> 10 mil. lei	Buget local, FNDRL, Fonduri UE (FEDR/PNRR), Fond Amalgamare Voluntară	1–3 ani
5. Servicii administrative digitale (CUPS / online)	0,1–0,5 mil. lei	Fond Amalgamare Voluntară	1 an

Buget local cumulat (cele 4 UAT): 19.220.200 lei

Nevoi de transport

Introducerea sau extinderea unei rute de microbuzuri să conecteze localitățile viitoarei UAT.

Ce câștigă locuitorii din amalgamare?

Servicii mai aproape de oameni. În localități viitoare funcționează centre unice de prestare a serviciilor (CUPS), unde formalitățile administrative pot fi rezolvate aproape de casă, fără drumuri lungi.

Acces la finanțări mai mari. O comunitate mai mare este vizibilă și accesibilă pentru fonduri și programe la care localitățile mici, separat, nu aveau acces — inclusiv fonduri europene.

O administrație mai puternică. Unirea resurselor și competențelor creează împreună o capacitate mai mare de a planifica, implementa și întreține proiectele de dezvoltare.

Investiții în prioritățile reale. Stimulantele dezvoltării stabilite împreună aduc apă potabilă, drumuri reabilite și servicii moderne pentru toate categoriile de locuitori.

Concluzie

Viziunea de dezvoltare a viitoarei UAT este în concordanță directă cu necesitățile și aspirațiile locale. Prioritățile comune identificate — dezvoltarea accesului la apă potabilă, modernizarea infrastructurii, îmbunătățirea serviciilor publice — rămân la grădina comună.

Prin implementarea obiectivelor comune, administrația locală va putea asigura servicii publice mai bune și oportunități sporite de dezvoltare economică și socială pentru toți locuitorii. Astfel, administrația devine nu doar un proces administrativ, ci un instrument de creștere a bunăstării la nivelul întregii comunități.

Angajament

Grupul de lucru se angajează să continue să lucreze în vederea realizării Viziunii și să prezinte Consiliilor locale pentru aprobarea planului de amalgamare voluntară.

Semnat în cadrul ședinței grupului de lucru:

Railean Elena

Președintele GLC

Lista membrilor GLC prezenți la ședință este în anexă.